

Kopja Informali ta' Sentenza

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
GINO CAMILLERI**

Seduta tat-2 ta' Marzu, 2007

Citazzjoni Numru. 2378/1998/1

Marmara' Bros Co Ltd

vs

**Peter Montebello f'ismu proprju u bhala gestitur tal-
Peter Plant Hire**

Il-Qorti

Rat ic-citazzjoni fejn is-socjeta attrici ippremettiet:

Illi fis-sena 1996 il-konvenut kien ha tender mill-Kunsill Lokali ta' Marsaxlokk ghar-riabilitazzjoni ta' Triq Santa Katerina, fl-istess lokalita';

Kopja Informali ta' Sentenza

Illi l-konvenut kien avvicina lis-socjeta' attrici biex tidhol fi shab mieghu fuq l-imsemmi progett;

Illi x-xoghol gie kompletat u l-konvenut thallas debitament mill-Kunsill ta' Marsaxlokk izda huwa qatt ma qasam il-qliegħ mas-socjeta' attrici kif originarjament miftiehem;

Illi minkejja li huwa gie interpellat biex jadempixxi ruhu l-konvenut baqa' inadempjenti u għalhekk kellha ssir din il-kawza;

Għalhekk is-socjeta' attrici talbet li l-konvenut jgħid għaliex, għar-ragunijiet imsemmija, m'għandhiex din il-Qorti: -

Tiddikjara li l-progett tax-xogħol ta' riabilitazzjoni fuq imsemmi sar bi shab bejn il-konvenut u s-socjeta' attrici;

Tiddikjara konsegwentement illi l-konvenut huwa obligat li jhallas lis-socjeta' attrici nofs il-qliegħ perceptit mill-istess progett;

Tillikwida s-sehem spettanti lis-socjeta' attrici mill-qliegħ perceptit mill-imsemmi progett;

Tikkundanna lill-konvenut biex ihallas lis-socjeta' attrici dak is-sehem lilha spettanti f'dik is-somma kif likwidata minn din il-Qorti;

Bl-ispejjez kollha, inkluz tal-ittra ufficjali tat-12 ta' Ottubru 1998 (Dok 3) u bl-imghax legali sad-data tal-pagament effettiv kontra l-konvenut li gie ngunt Oghas-subizzjoni;

Rat id-dikjarazzjoni tas-socjeta' attrici debitament konfermata bil-gurament ul-lista tax-xhieda tagħha;

Rat in-nota ta' eccezzjonijiet tal-konvenut propio et nomine fejn gie exceptit :-

Illi t-talbiet attrici għandhom jigu michuda bl-ispejjez stante illi ma sar ebda ftehim bejn il-kontendenti biex ix-xogħol in kwistjoni jsir bi shab, u fil-fatt ma fadal ebda bilanc dovut

Kopja Informali ta' Sentenza

mill-eccipjent lis-socjeta' attrici u l-eccipjent jirrileva illi l-pretensjonijiet attrici gew minnu michuda permezz ta' ittra ufficjali tad-29 ta' Ottubru 1998;

Illi fix-xoghol tat-tender in kwistjoni, is-socjeta attrici giet inkarigata mill-eccipjent bhala subcontractor b'xoghol u rwol definit u limitat, ta' liema xoghol fil-fatt thallset debitament kif ammess mill-istess socjeta' attrici fid-dikjarazzjoni guramentata taghha annessa mac-citazzjoni;

Illi l-eccipjent jirrileva li ma jezistix, u fil-fatt ma giex ezebit mis-socjeta' attrici, ebda kuntratt ta' shab kif allegatament kien hemm, u dan ghaliex fir-rejalta' qatt ma' kien hemm intenzjoni li jsir ix-xgohol bi shab u r-relazzjoni kontrattwali ta' bejn il-kontendenti kienet purament wahda ta' subcontract;

Rat id-dikjarazzjoni tal-konvenut proprio et nomine debitament ko\nfermata bil-gurament u l-lista tax-xhieda tieghu;

Semghet ix-xhieda prodotti mis-socjeta attrici;

Semghet lill-konvenut;

Semghet lix-xhieda prodotti mill-konvenut;

Rat l-affidavit tal-Perit John Attard prodott mill-konvenut;

Rat il-verbal tas-seduta tal-11 ta' Novembru 2002 minn fejn jirrizulta li l-atturi ddikjaraw li jaqblu li jekk il-konvenut ipproducja xi garanzija bankarja tai garanzija bankarja inharget biss mill-konvenut;

Rat l-atti l-ohra kollha tal-kawza u d-dokumenti esibiti;

Rat in-nota ta' sottomissjonijiet tal-konvenut;

Rat in-nota ta' sottomissjonijiet tas-socjeta attrici;

Rat ir-replika tal-konvenut;

Rat li l-kawza giet differita ghas-sentenza;

Ikkonsidrat:

Is-socjeta attrici tippremetti li fil-1996 il-konvenut kien ha tender mill-Kunsill Lokali ta' Marsaxlokk ghar-riabilitazzjoni ta' Triq Santa Katerina, fl-istess lokalita'. Is-socjeta attrici tippretendi li ghar-rigward tal-imsemmi xoghol il-konvenut propio et nomine kien avvicina lis-socjeta' attrici biex l-istess xoghol isir bi shab mieghu. Is-socjeta attrici tkompli tippremetti li dan ix-xoghol gie kompletat u l-konvenut thallas ghall-istess xoghol, pero' il-konvenut naqas li jaqsam il-qliegħ magħha kif is-socjeta attrici tippretendi li kien gie miftiehem. Għalhekk is-socjeta attrici qed titlob li jigi dikjarat li l-imsemmi xoghol sar bi shab bejn il-konvenut u s-socjeta' attrici u li jigi dikjarat li l-konvenut hu obligat li jhallas lis-socjeta' attrici nofs il-qliegħ relattiv. Qed titlob ukoll li jigi likwidat is-sehem spettanti lis-socjeta' attrici mill-imsemmi qliegħ u li l-konvenut jigi kundannat ihallas is-somma hekk likwidata;

Fid-dikjarazzjoni tagħha s-socjeta attrici tispecifica li ma gewx miftiehma bejn il-partijiet rati ta' xoghol u dana peress li ma kienx hemm bzonn la darba x-xoghol kien ser isir bi shab. Is-socjeta attrici talbet pagament waqt li kien għadu għaddej ix-xoghol in kwestjoni biss peress li kella problemi ta "cash flow." Peress li l-konveut ma kienx qed ihallas, is-socjeta attrici bghatet kont għax-xoghol li għamlet. Il-konvenut ma accettax dan il-kont u insista li l-ammont dovut lis-socjeta attrici kien inqas minn dak li kien gie mitlub bl-istess kont;

Il-konvenut qed jeccepixxi li ma sar ebda ftehim bejn il-kontendenti biex ix-xoghol in kwistjoni jsir bi shab, u ma fadal ebda bilanc dovut lis-socjeta' attrici. Qed jeccepixxi ukoll li fix-xoghol in kwestjoni is-socjeta attrici giet inkarigata minnu biss bhala subcontractor b'xoghol u rwol definit u limitat u għall-liema xoghol is-socjeta attrici thallset. Finalment il-konvenut jeccepixxi li ma jezistix kuntratt ta' shab bejn il-kontendenti u dan peress li qatt ma' kien hemm intenzjoni li dan ix-xoghol isir bi shab;

Dak li irid jigi deciz hu jekk kienx hemm ftehim bejn il-kontendenti li x-xoghol in kwestjoni kellu jsir bi shab bejnithom. Mhux kontestat li t-tender in kwestjoni, li kien jirrigwarda xoghol ta' riabilitazzjoni ta' Triq Santa Katerina M'Xlokk, kien hadu l-konvenut personalment u wahdu. Tant hu hekk li l-garanzija bankarja relattiva ghat-tehid tax-xoghol in kwestjoni nghatat biss mill-konvenut. In effett il-garanzija kellha tinghata biss mill-konvenut peress li hu wahdu kien nghata t-tender in kwestjoni u ghalhekk huwa kien unikament responsabbli fil-konfront ta' minn kien qed jghati l-istess tender cioe' l-Kunsill Lokali ta' Marsaxlokk. Dan pero' ma jfissirx li l-konvenut ma setax jghamel ftehim ma terzi biex ix-xoghol isir bi shab mal-istess terzi. Lanqas ma jfisser li l-konvenut ma setax jghati lill terzi b'sub-appalt partijiet mill-istess bicca xoghol. Fi kwalunkwe kas il-konvenut dejjem jibqa unikament resposabbli fil-konfront tal-Kunsill Lokali ta' Marsaxlokk ghar-rigward tal-istess bicca xoghol;

Diretturi tas-socjeta attrici, l-ahwa Carmelo u Lawrence Marmara', isotnu li kien sar ftehim verbali mal-konvenut li x-xoghol in kwestjoni kellu jinhadem bi shab. Huma jsostnu li in effett ma sar l-ebda ftehim mal-konvenut dwar prezzijiet jew rati ta' xoghol li kellha tghamel is-socjeta attrici u dana peress li l-ftehim kien li wara li jitnaqqsu l-ispejjez kollha li jifdal kellu jinqasam ugwalmart bejn is-socjeta attrici u l-konvenut;

L-imsemmi Lawrence Marmara' kkonferma li huwa ftiehem mal-konvenut li x-xoghol in kwestjoni kellu isir bi shab bejnithom cioe' bejn is-socjeta attrici u l-konvenut. Il-konvenut kellu jghamel ix-xoghol li kien jirrikjedi l-usu ta' gafef mentri s-socjeta attrici kellha tghamel ix-xoghol bl-idejn;

L-imsemmija diretturi tas-socjeta attrici kkonfermaw ukoll li s-socjeta attrici ghamlet ix-xogholijiet kollha li kella tghamel u li thallset biss is-somma kompleksiva ta' Lm6000 dana waqt li kien ghaddej l-istess xoghol. Il-konvenut hallas l-imsemmija somma fuq talba tad-diretturi tas-socjeta attrici li kellhom problemi ta' likwidita' u ghalhekk kellhom problemi biex ihallsu lill-haddiema

tagghom. Huma kkonfermaw ukoll li wara li spicca x-xoghol il-konvenut kien jghid li kien ghadu ma thallax mill-Kunsill Lokali ta' Marsaxlokk. Sussegwentement id-diretturi tas-socjeta attrici saru jafu li l-konvenut in effett thallas u ghalhekk talbu li jsiru l-kontijiet relattivi sabiex il-profitt ikun jista jinqasam bin-nofs bejnithom. Il-konvenut irrifjuta li jghamel dan billi sostna li l-atturi kienu gia thallsu ghall-xogholhom;

Da parti tieghu l-konvenut ighid li huwa kien ghadu in sub-appalt lis-socjeta attrici parti mix-xoghol in kwestjoni. Huwa qal li l-atturi kellhom jghamlu x-xifer tal-bankina tul it-triq kollha, cioe' l-kurdun tal-bankina, u kellhom ukoll jibnu hajt. Huwa cahad li x-xoghol in kwestjoni sar bi shab mal-atturi. Huwa kkonferma li mal-atturi kollox sar biss verbalment u mhux bil-miktub. Il-konvenut qal ukoll li biex giet kompletata l-bankina u biex saru xogholijiet ohra hu ta' sub-appalt lill terzi. Huwa ikkonferma ukoll li tax-xoghol li ghamlet is-socjeta attrici thallset u in effetti thallset is-somma komplessiva ta' sebat'elef u hames mitt lira (Lm7500). Huwa kkonferma ukoll li huwa thallas kollox mill-Kunsill Lokali ta' Marsaxlokk u li l-materjal kollu involut f'dan ix-xoghol gabu hu;

Hu aktar verosimili dak li qed isostnu d-diretturi tas-socjeta attrici u cioe' li sar ftehim bejn direttur tas-socjeta attrici u l-konvenut li l-bicca xoghol in kwestjoni kella ssir bi shab bejnithom. Hemm certi cirkostanzi li jndikaw li l-istess bicca xoghol saret bi shab bejn il-partijiet. In effetti jirrizulta li l-partijiet ma ftehemux dwar prezzijiet u rati ta' xoghol ghar-rigward ta' dak li kellu jsir mis-socjeta attrici. Dan hu indikattiv li x-xoghol kien qed isir bi shab bejn il-kontendenti;

In effetti ukoll jirrizulta li wara li tlestiet din il-bicca xoghol u qabel ma nqalghu d-divergenzi bejn il-kontendenti, l-istess kontendenti bdew jahdmu zewg bicciet xoghol ohra, wahda ix-Xaghajra u l-ohra l-Fgura, u jidher li dawn iz-zewg bicciet xoghol kienu qed jinhaddmu bi shab bejnithom. Inolte jirrizulta li wara li tlestiet il-bicca xoghol in kwestjoni, d-diretturi tas-socjeta attrici kienu jmorru mal-konvenut biex jaraw jekk setghux jgbru flus minnhand il-

Kunsill ta' Marsaxlokk. Dan jindika li l-istess diretturi tas-socjeta attrici kellhom xi interess biex tingabar is-somma dovuta sabiex sar ix-xoghol in kwestjoni. Inltre jirrizulta li l-istess diretturi tas-socjeta attrici kienu jmorru mal-konvenut f'inkontri mal-imsemmi Kunsill Lokali sabiex jigu diskussi aspetti tax-xoghol u problemi varji li kienu qed jinjalghu waqt li kien ghaddej l-istess xoghol;

Ix-xoghol in kwestjoni kien jikkonsisti f'xoghol ta' trinek, qlugh tat-triq inkluzi il-bankini, il-formazzjoni tat-toroq u l-bankini mill-gdid bil-hitan b'kollox. Ix-xoghol kien jinkludi ukoll bdil tal-komunikazzjonijiet kollha ta' l-ilma, bil-main b'kollox u xoghol ta' fosos li kellhom jigi mimlijin bit-terrapien u kellhom jsiru manholes mill-gdid. Saru ukoll xi hitan u saret sistema ta' drains oltre xogholijiet ohra. Minn dan jirrizulta ovvju li biex jigi kompletat ix-xoghol, partijiet mill-istess xoghol kellhom jinghataw lill terzi in sub-appalt. Dawn il-varji sub-appalti kienu parti mill-ispejjez li kellhom jigu konteggjati wara li jitlestax ix-xoghol sabiex jigi stabblit is-sehem li kien dovut lill kontendenti rispettivament;

Hu minnu li l-imsemmija diretturi tas-socjeta attrici jammettu li ma kinux jafu kemm kienet l-offerta tal-konvenut biex ottjena t-tender in kwestjoni. In effett l-atturi kienu qed jidhlu ghal bicca negozju u hu ovvju li seta kien hemm certu element ta' riskju. L-atturi kienu konsapevoli li l-konteggi kollha kellhom isiru wara li tlesta x-xoghol u li huma kienu ser jiedu sehemhom li kien jinkludu ukoll ix-xoghol li ghamlu. In effett il-kontribut tas-socjeta attrici kien ix-xoghol kollu li ghamlet l-istess socjeta;

Il-Perit Ivan Bartolo kien inkarigat mill-Kunsill Lokali ta' Marsaxlokk biex jissorvelja dawn ix-xogholijiet in kwestjoni, u ghalhekk huwa kien imur ta' spiss u b'mod regolari fuq il-lant tax-xoghol. Dan ix-xhud qal li ma jafx x'tip ta' ftehim kien hemm bejn il-partijiet pero' minn kif kienu sejrin l-affarijiet on site huwa seta jghid li kien jidher li l-ahwa Marmara' kienu b'xi mod wkoll responsabbli ghall-dan ix-xoghol;

Kwantu ghal likwidazzjoni ta' sehem is-socjeta attrici mill-profit, ghandu jigi konsidrat li jirrizulta li l-konvenut thallas

mill-Kounsill Lokali ta' Marsaxlokk is-somma komplessiva ta' circa Lm81000. Mid-dokumenti kollha li gew esibiti ma jirrizultawx specificament l-ispejjes kollha involuti u lanqas il-margini ta' profit tal-konvenut. Ghalhekk il-likwidazzjoni trid issir "arbitrio boni viri". Tenut kont tac-cirkostanzi kollha tal-kaz u tar-rizultanzi il-margini ta' profitt li ghandu jigi kalkolat hu tal-ghaxra fil-mija (10%) u dana eskluż ix-xoghol li sar rispettivament mill-kontendenti. Ghalhekk in vista tal-imsemmi ammont li l-konvenut thallas mill-Kunsill lokali ta' Marsaxlokk il-profit ghandu jigi kalkolat li jammonta ghal tmint elef u mitt liri maltin (Lm8100). Konsegwentement is-sehem dovut lis-socjeta attrici bhala profitti hu ta' erbat elef u hamsin liri maltin (Lm4050) u dan eskluż kull ammont li setghet thallset is-socjeta attrici waqt li kien ghaddej ix-xoghol;

In vista ta' dak kollu li gie premess l-eccezzjonijiet kollha tal-konvenut gandhom jigu rigettati, filwaqt li t-talbiet attrici, peress li jirrizultaw suficjentement pruvati, ghandhom jigu akkolti;

Ghal dawn il-motivi:

Tiddeciedi billi fl-ewwel lok tichad l-eccezzjonijiet kollha tal-konvenut u billi fit-tieni lok tilqa t-talbiet kollha attrici u tiddikjara li l-progett tax-xoghol ta' riabilitazzjoni indikat fic-citazzjoni sar bi shab bejn il-konvenut u s-socjeta' attrici, tiddikjara konsegwentement illi l-konvenut huwa obligat li jhallas lis-socjeta' attrici nofs il-qliegħ perceptit mill-istess progett, tillikwida s-sehem spettanti lis-socjeta' attrici mill-qliegħ perceptit mill-imsemmi progett fis-somma ta' erbat elef u hamsin liri maltin (Lm4050) u tikkundanna lill-konvenut biex ihallas lis-socjeta' attrici l-imsemmija somma ta' Lm4050 bhala s-sehem lilha spettanti u dana bl-imghaxxijiet kollha legali mid-data ta' din is-sentenza sad-data tal-efettiv pagament;

Spejjez kollha kontra l-konvenut.

Kopja Informali ta' Sentenza

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----